

Praćenje i evaluacije relevantnih politika i programa kao preduvjet unapređenja intervencija za djecu i mlade

Marijana Šalinović

Ured UNICEF-a za Hrvatsku

24.03.2023.

KONVENCIJA O PRAVIMA DJETETA

1
DEFINICIJA
DJETETA

2
PRAVA JEDNAKA
ZA SVE

3
NAJBOLJI INTERES
DJETETA NA
PRVOM MJESTU

4
OSTVARIVANJE
SVIH PRAVA ZA
SVAKO DJETE

5
USMJERAVANJE
DJECE U KORISTENJU
PRAVA

6
ŽIVOT,
PREŽIVLJAVANJE
I RAZVOJ

7
IME I
DRŽAVLJANSTVO

8
IDENTITET

9
ŽIVOT U OBITELJI
I OČUVANJE
OBITELJSKIH VEZA

10
KONTAKT S
RODITELJIMA U
RAZLIČITIM ZEMLJAMA

11
SPRJEČAVANJE
NEZAKONITOG
ODVOĐENJA IZ ZEMLJE

12
UVAŽAVANJE
MIŠLJENJA DJECE

13
SLOBODA
IZRAŽAVANJA

14
SLOBODA
MISLI I VJERE

15
SLOBODA
UDRUŽIVANJA

16
ZAŠTITA
PRIVATNOSTI

17
PRISTUP
INFORMACIJAMA

18
PRIMARNA
ODGOVORNOST
RODITELJA I SKRBNIKA

19
ZAŠTITA OD
NASELJA I
ZANEMARIVANJA

20
BRIGA ZA DJECU
BEZ OBITELJI

21
ZAŠTITA NAJBOLJEG
INTERESA
POSVOJENE DJECE

22
ZAŠTITA I
ZBRINJAVANJE
DJECE IZBJEGLICA

23
PODRŠKA DJECI
S TEŠKOCAMA U
RAZVOJU

24
ZDRAVSTVENA
SKRB, VODA,
HRANA, OKOLIŠ

25
PROVJERA SKRBI
ZA DJECU IZVAN
VLASTITE OBITELJI

26
SOCIJALNA ZAŠTITA
I FINANCIJSKA
PODRŠKA

27
HRANA, ODJEĆA,
SIGURAN DOM

28
PRISTUP
OBRAZOVANJU

29
POTICAJNO
OBRAZOVANJE

30
KULTURA, JEZIK I
VJERA MANJINA

31
ODMOR, IGRA,
KULTURNI
SADRŽAJI

32
ZAŠTITA OD
ŠTETNOG RADA

33
ZAŠTITA OD
ZLOUPORABE
DRUGA

34
ZAŠTITA OD
SEKSUALNOG
ZLOSTAVLJANJA

35
SPRJEČAVANJE
OTMICE I TRGOVINE
DJECOM

36
ZAŠTITA OD
IZRABLJIVANJA

37
ZAŠTITA I
PODRŠKA DJECI
LIŠENOJ SLOBODE

38
ZAŠTITA
DJECE U RATU

39
PODRŠKA OPORAVKU
I INTEGRACIJI DJECE
ŽRTAVA RATA

40
ZAŠTITA I PODRŠKA
DJECE U SUKOBU
SA ZAKONOM

41
PRIMJENA ZAKONA
KOJI NAJBOLJE
ŠTITE DJECU

42
SVI TREBAJU
ZNATI PRAVA
DJECE

43-54
KAKO SE
KONVENCIJA
PROVODI

TKO SU NOSITELJI DUŽNOSTI PREMA KONVENCIJI O PRAVIMA DJETETA?

Oni akteri koji imaju posebnu obvezu ili odgovornost za poštivanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava. Najčešće se odnosi na državne institucije, ali ovisno o kontekstu to su – roditelji, skrbnici, odgojitelji, učitelji...

TKO SU NOSITELJI PRAVA PREMA KONVENCIJI O PRAVIMA DJETETA?

Pojedinci ili društvene skupine koje imaju posebna prava u odnosu na određene nositelje dužnosti. U ovoj konvenciji to su djeca (do 18. godine života).

Kako država provodi svoju ulogu nositelja dužnosti?

Politike
(strategije,
planovi...)

Programi
Usluge

Specifične
intervencije

Aktivnosti

Dobrobit djece i mladih

Jesmo li uspješni?

Mislimo...

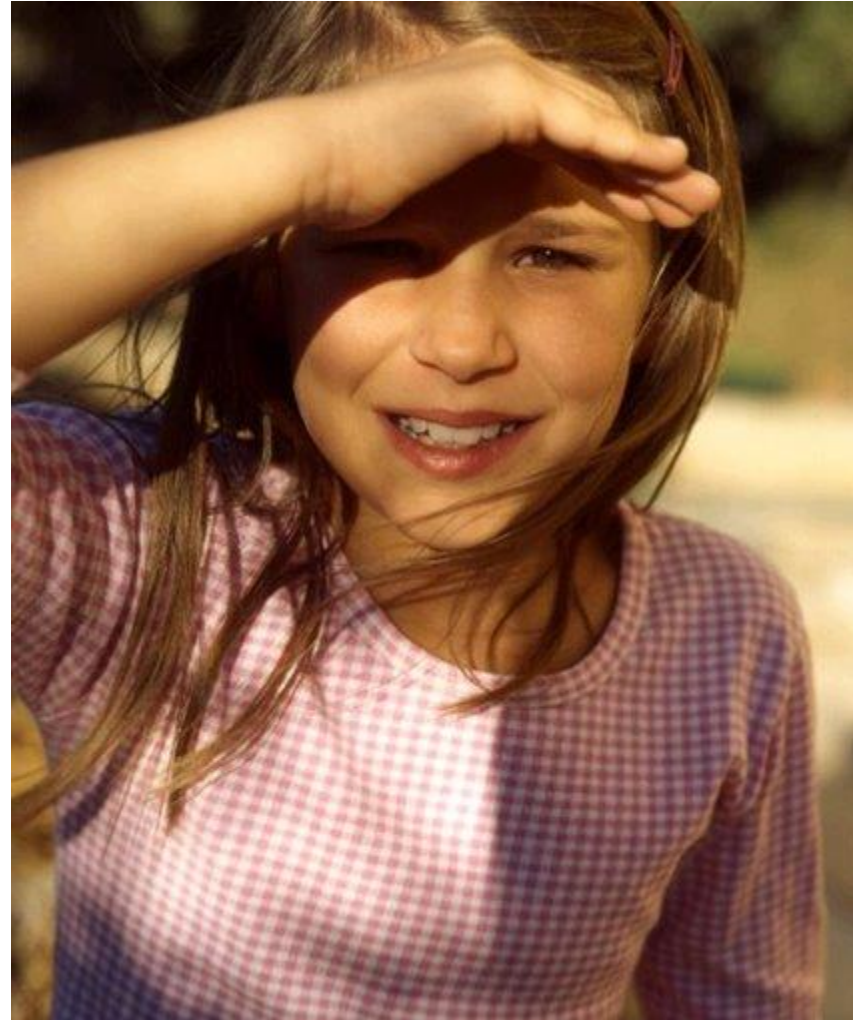
Pretpostavljamo...

Vjerujemo...

Nadamo se...

Čini nam se...

ILI?

Izgradnja učinkovitih, na dokazima zasnovanih i participativnih politika za zaštitu dječjih prava

**Jasno
specificirane
odgovornosti
Vlade u zaštiti
prava djece**

**Politike
usklađene s
Konvencijom o
pravima djeteta,
potkrepljeno
dokazima (tijekom
cijelog ciklusa)**

Politike uključuju:
mjerljive rezultate
i ciljevi koji
unapređuju dječja
prava

Plan provedbe:
definirane mjere za
realizaciju
specifičnih prava;
definirani
provoditelji,
mehanizmi
koordinacije i
suradnje, kako će se
mjeriti progres,
odgovornost za
podatke
(prikupljanje i
unapređenje)

**Razvoj
pokazatelja:**
strukturirani
proces, pristup
zasnovan na
ljudskim pravima

Konceptualni
okvir koji
osigurava
kontekstualnu
relevantnost;
poveznica između
mjera i željenih
ishoda

**Participacija
djece kao način i
cilj:**
Djeca su eksperti i
savjetnici kroz
cijeli proces;
jačanje kapaciteta
djece

Okvir za praćenje provedbe politika za zaštitu prava djece

Opći komentar broj 5 (2003)

Praćenje provedbe politika

- Procjena učinka na djecu i evaluacije

Obaveza za vlade: interno praćenje i evaluacije; neovisno praćenje

Monitoring kao važan dio provedbe politika za prava djece:

- Prikupljanje dostatnih, pouzdanih i raščlanjenih podataka relevantnih za djecu svih dobi
- Nacionalno koordinirani proces, osiguravanje relevantnih pokazatelja i podataka vezano uz sva područja Konvencije o pravima djeteta
- Procjena napretka u implementaciji, identificiranje problema i informiranje svih politika relevantnih za djecu
- Djelotvoran sustav prikupljanja podataka koji osigurava kvalitetne podatke, njihovu širu diseminaciju te facilitira korištenje podataka
- Sudjelovanje djece

Elementi programskog ciklusa

Principi i
okviri

Dokazi/
Podaci i
analize

Dizajniranje
programa

Provedba

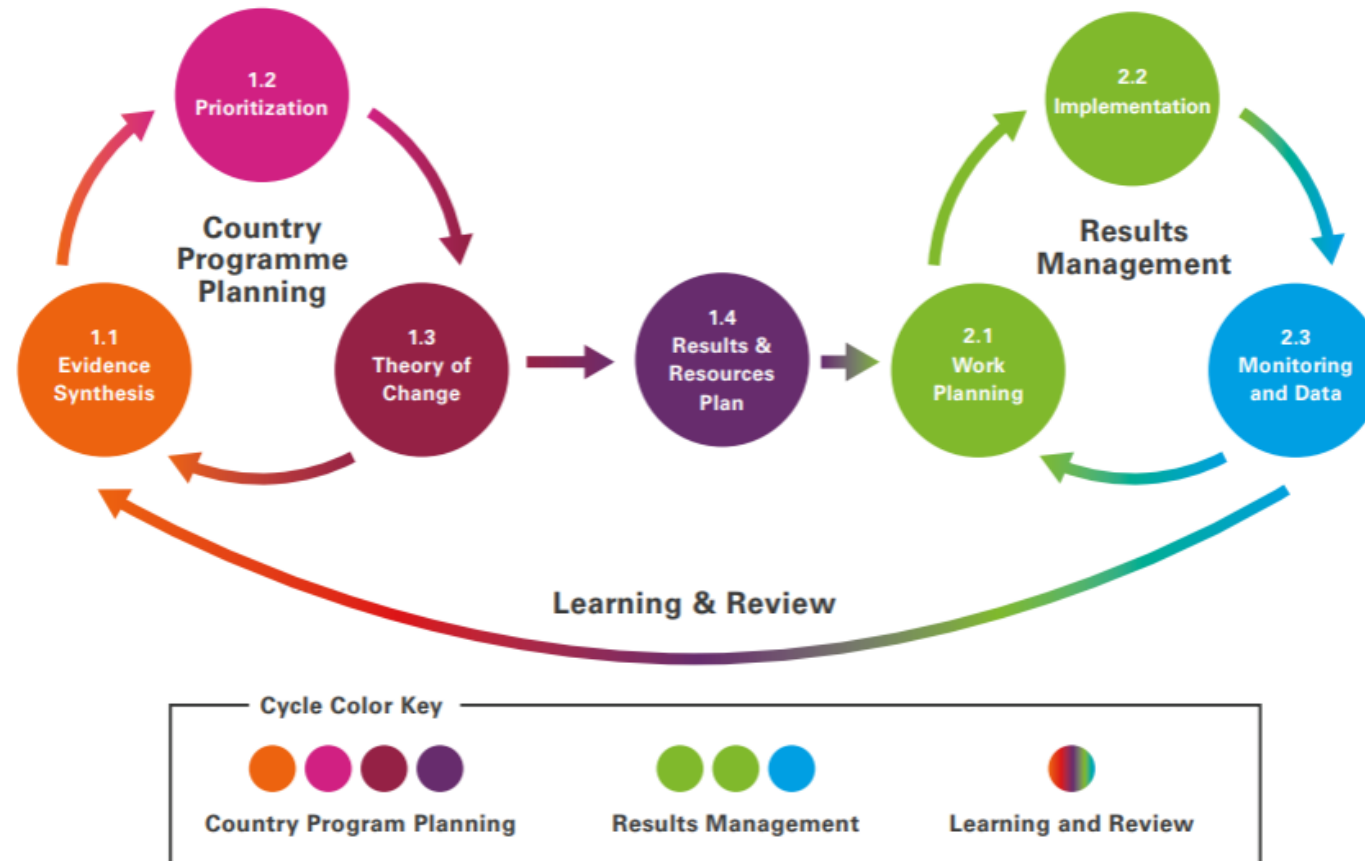
Praćenje

Izvještavanje

Evaluacije

Primjer – Program suradnje vlada i UNICEF-a

Figure 1. Country Programme Management Cycle

RIGHTS (prava)

RESULTS (rezultati)

BASED

MONITORING (praćenje)

Praćenje (politika, programa) zasnovano na pravima i rezultatima (RRBM) je...

... pristup koji teži osigurati da svi dionici direktno ili indirektno doprinose definiranim rezultatima imajući u vidu ljudska/prava djece.

Rezultat: Opisiva i mjerljiva promjena (u kapacitetima, ponašanju, izvedbi, stanju prava) koja doprinosi progresivnoj i održivoj realizaciji dječjih prava.

Prava: Univerzalna za sva ljudska bića

Rezultati se moraju postići, pratiti i evaluirati etički korektnim procesima (*ljudska prava*).

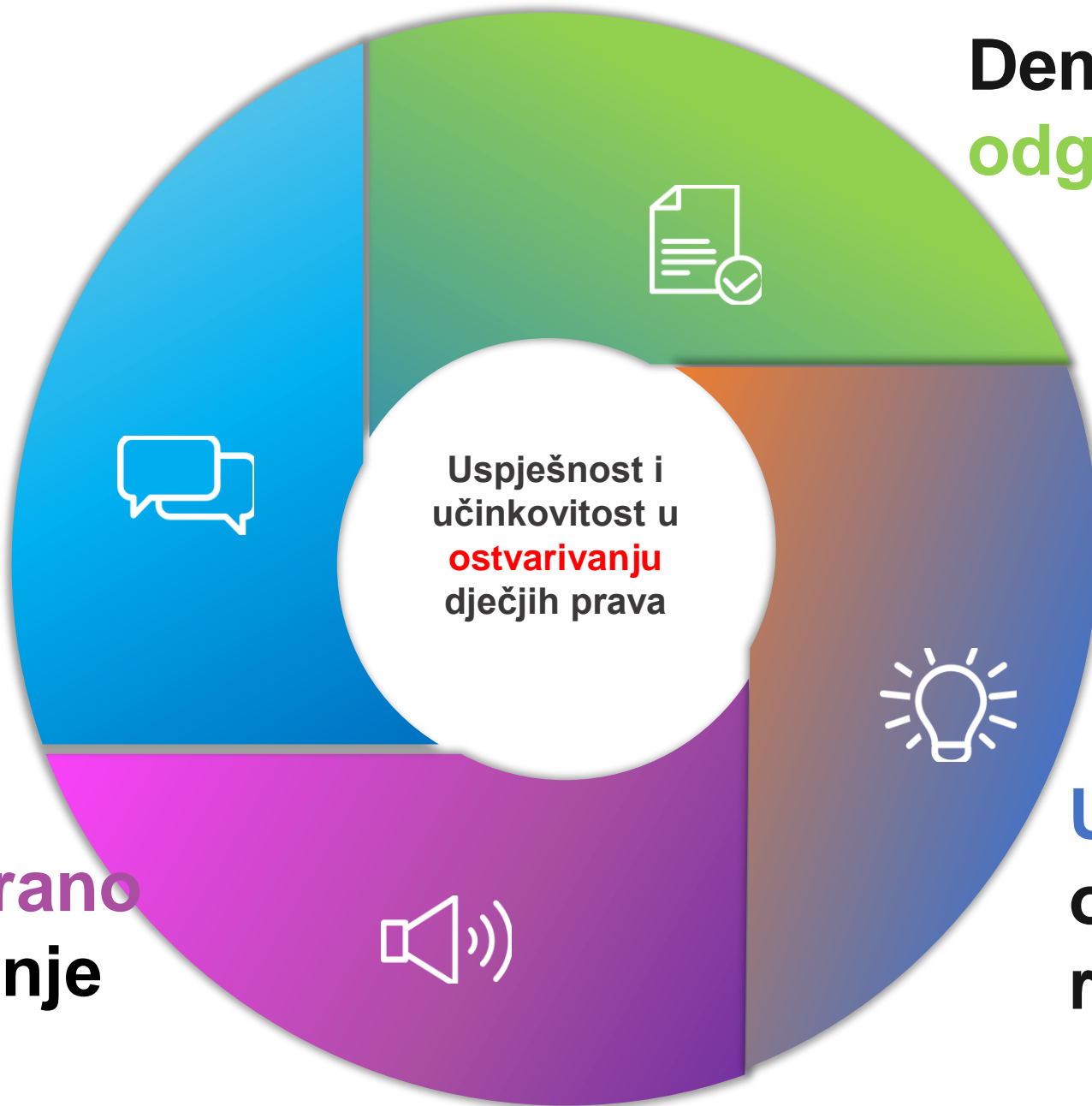
SVRHA

Izvještavanje
o rezultatima

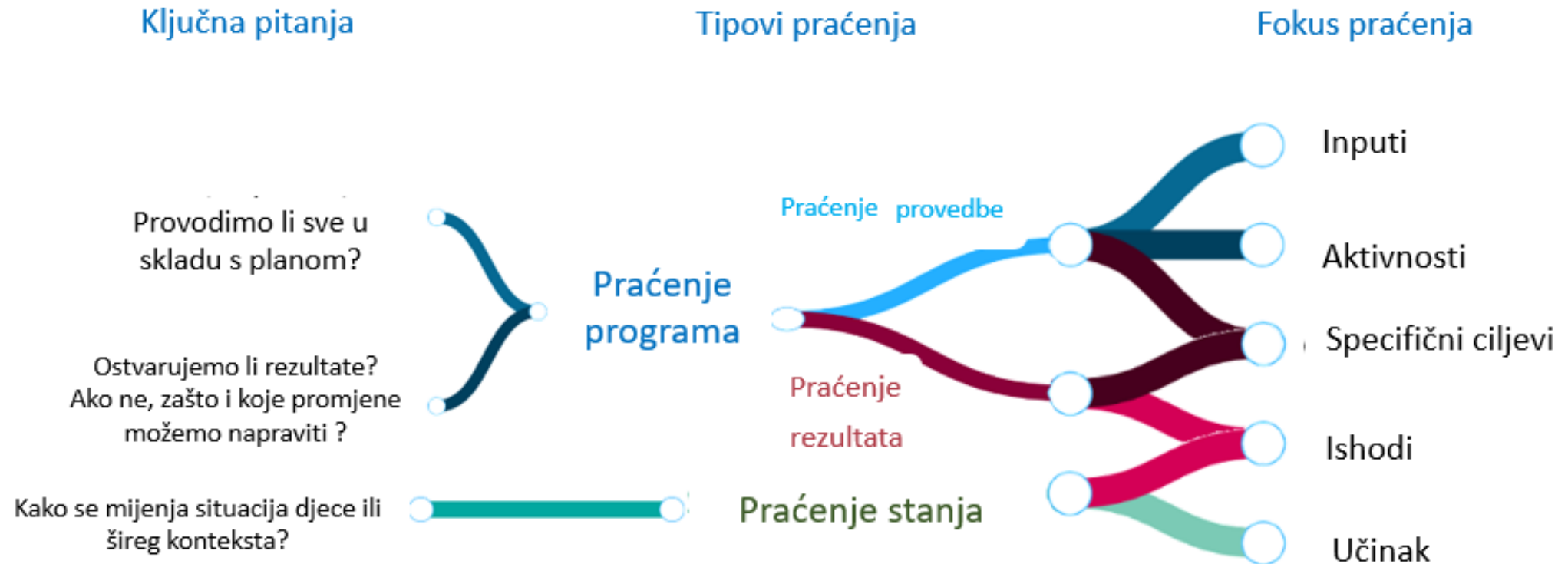
Informirano
donošenje
odluka

Demonstracija
odgovornosti

Učenje iz
onog što
radimo

Različiti oblici praćenja

Odgovornost

Transparentnost

Angažiranje
dionika

**Principi praćenja zasnovanog na
rezultatima i pravima**

Dječja prava u
fokusu

Jednostavnost

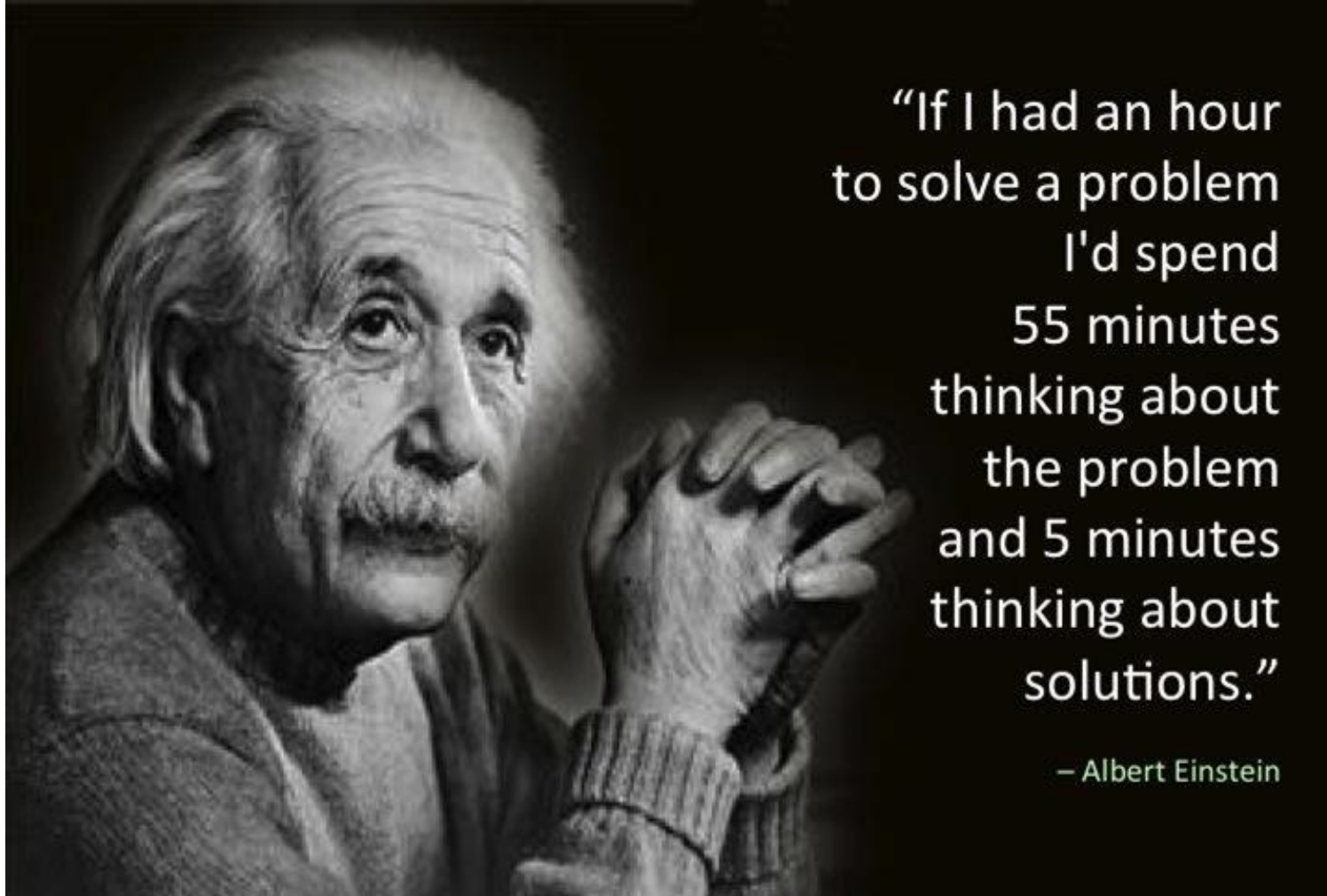
Efikasno,
djelotvorno i
održivo

Učenje i
prilagodba

Široka
primjenjivost

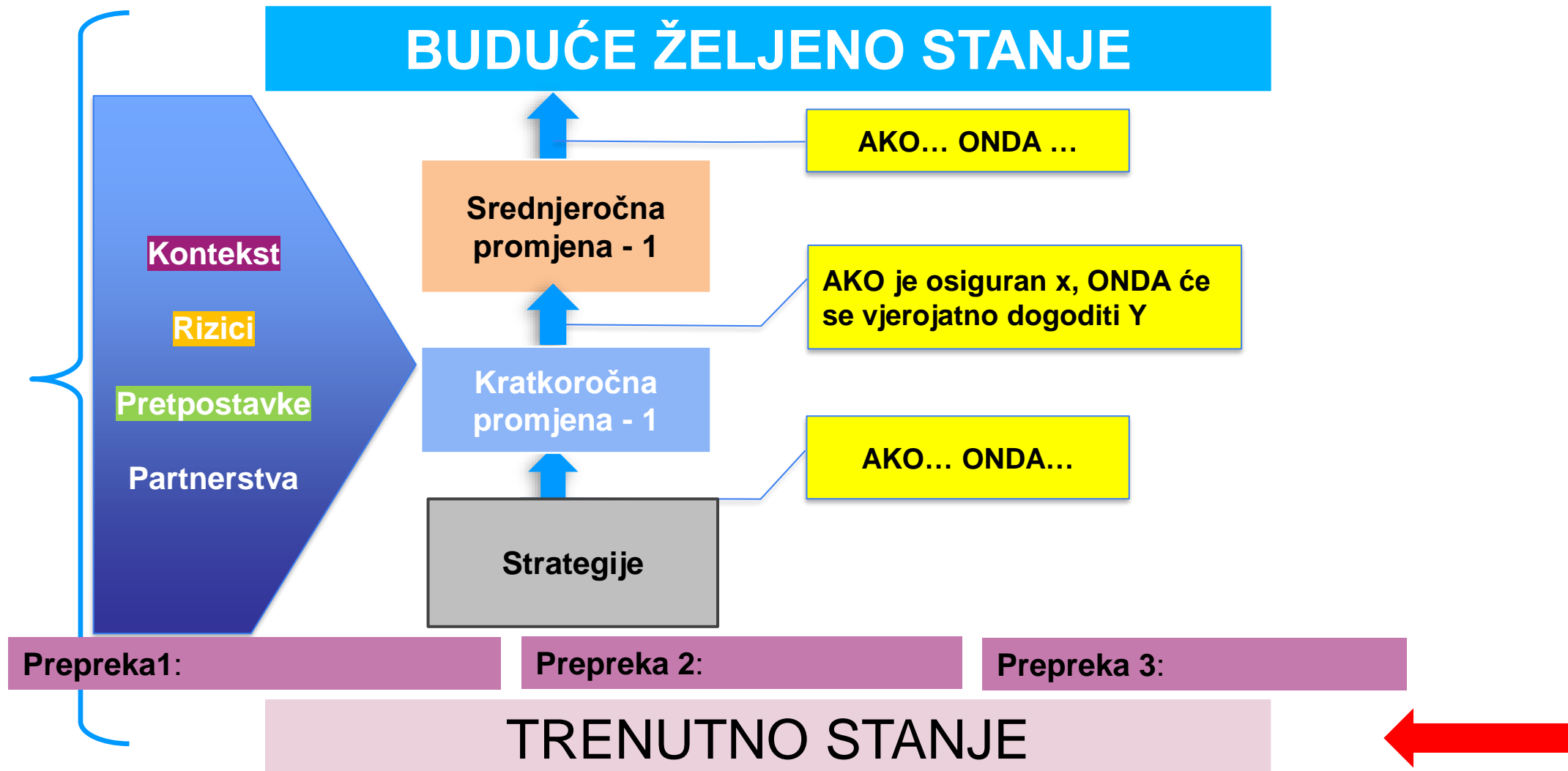

“If I had an hour
to solve a problem
I'd spend
55 minutes
thinking about
the problem
and 5 minutes
thinking about
solutions.”

– Albert Einstein

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

Teorija promjene (pojednostavljeni prikaz)

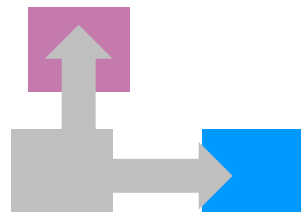
Kako formulirati rezultate?

Jasnoća oko nivoa rezultata
(specifični cilj, ishod ili učinak) i **odgovornosti**

SMART rezultati koje prate **SMART pokazatelji**

Koherentni rezultatski lanac **usklađen sa širim okvirima**

Koristiti **'jezik promjene'**, koji u fokus stavlja subjekt promjene

Uključuje principe zaštite ljudskih prava, ravnopravnosti, rodne ravnopravnosti, jačanja otpornosti i održivosti

Jasna povezanost s utvrđenim problemima / barijerama

Pokazatelji / Indikatori

Indikatori su
“signali”
postignuća ili
promjene vezano
uz željeni rezultat.

Indikatori su **neutralni**.
Njihove trenutne i
očekivane vrijednosti
su definirane kroz
početne i ciljane
vrijednosti.

**2-3 pokazatelja su
potrebna po
rezultatu** kako bi
se omogućila
triangulacija uvida

Što je evaluacija?

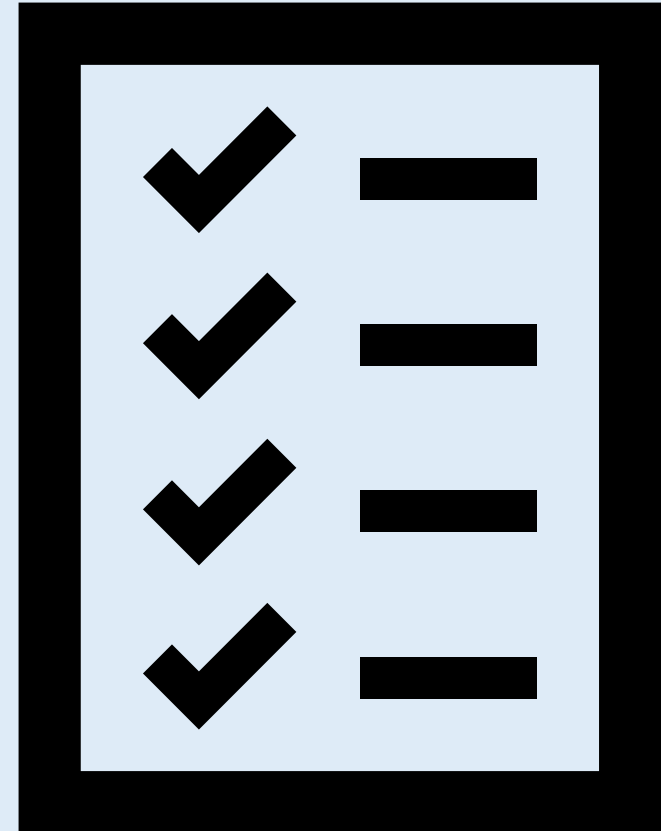
"Evaluacija je **procjena** aktivnosti, projekta, programa, strategije, politike, teme, sektora, operativnog područja ili institucionalnog učinka koja se provodi što **sustavnije** i **nepristranije** moguće."

Evaluacija bi trebala odgovoriti na tri osnovna pitanja:

Je li učinjena prava stvar?

Je li to učinjeno dobro?

Postoje li bolji načini za to?

Zašto provoditi evaluacije?

Odgovornost

Učenje

Informiranje
akcijskih planova,
socijalne politike,
programiranja,
izrade proračuna,
provedbe

Važnost evaluacija u donošenju odluka

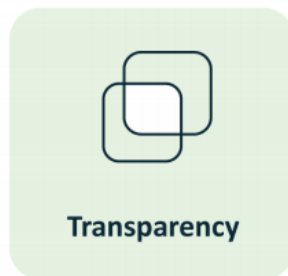
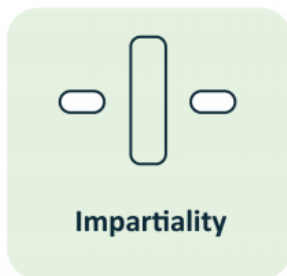
Zašto nam trebaju dokazi?

- Poboljšanje socijalne politike
- Donošenje boljih odluka (upravljanje, dizajn, proračun itd.)
- Odgovornosti

Kome trebaju dokazi za donošenje odluka?

- Vlada/Ministarstava
- Agencije UN-a
- Institucije za ljudska prava
- Lokalna i regionalna samouprava
- Organizacije civilnog društva...

Norme UN-a za evaluacije

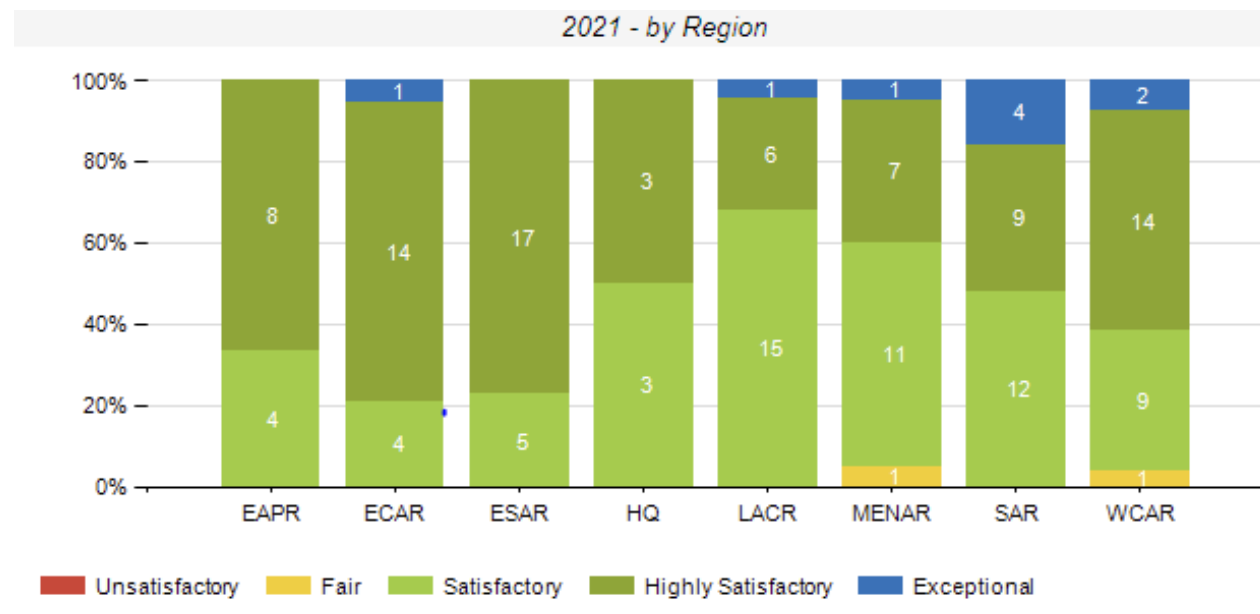
UNICEF-ovi mehanizmi za osiguranje kvalitete i etičnosti evaluacija

U svrhu osiguranja strogosti i visoke kvalitete evaluacije, UNICEF:

- Ima definirane procedure koje osiguravaju poštivanje standarda kvalitete i etički pristup;
- Ima propisani postupak vanjskog pregleda kvalitete s definiranim ocjenama.

Sve evaluacije koje provodi ili podržava UNICEF prolaze kroz procjenu kvalitete!

Ocjene kvalitete UNICEF-ovih evaluacija, 2021.

Tipovi evaluacija: Programi i politike

Početna procjena
novog programa

Dizajn

Konzistentnost i
rezultati

Proces provedbe

Izvedba

Indikatori

Utjecaj

Komplementarne

Strateške

Procjena politika i
strategija za
društveni razvoj

Tematske

Opća analiza
uspješnosti
programa vezano
uz određeni sektor
ili temu

Svrha

- Zašto je potrebna evaluacija?
- Tko želi informacije?
- Što ih zanima?
- Kako će se koristiti nalazi?
- Kada su potrebni nalazi evaluacije?

Obuhvat

- Područje evaluacije
- Vremensko razdoblje koje pokriva
- Faze u provedbi
- Zemljopisno područje
- Dimenzije uključenosti dionika
- Ograničenja
-

Ciljevi

- Konkretno objasniti što se želi postići
- Jasni, dogovoreni i ostvarivi

Ključna evaluacijska
pitanja

Metodologija

Resursi

OECD evaluacijski kriteriji

Relevantnost – Radi li intervencija pravu (relevantnu) stvar?

Efikasnost – Koriste li se dobro resursi? Ostvaruju li se rezultati pravovremeno i ekonomično?

Efektivnost – Postižu li se intervencijom željeni rezultati?

Održivost – Hoće li učinci intervencije nastaviti?

Učinak - Ostvaruje li intervencija rezultate na višoj razini?

Koherentnost – Je li intervencija kompatibilna s drugim intervencijama?

+ ljudska prava i rodna ravnopravnost

REMEMBER M&E INFORMATION IS USEFUL
ONLY IF IT IS USED!

Kako uključiti različite dionike?

Referentne grupe

Savjetodavne
skupine

Upravljačke grupe

Djeca i mladi

Primjer korištenja preporuka evaluacije za unapređenje politika i programa za djecu – evaluacija Programa "Za snažniju obitelj"

- (i) Podrška razvoju novih usluga za djecu i obitelji u riziku;
- (ii) Povećano ulaganje u usluge;
- (iii) Informiranje procesa razvoja i implementacije programskih intervencija u okviru programa Jamstvo za svako dijete i Akcijskog plana;
- (iv) Informiranje nacionalnih strateških dokumenta – Nacionalni plan za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti, Nacionalni plan za razvoj socijalnih usluga, itd.
- (v) Informiranje novog Programa suradnje Vlade RH i UNICEF-a 2023. – 2027.

Program suradnje Vlade RH i UNICEF-a 2023. - 2027

Plan provedbe ključnih evaluacija

- Evaluacija sustava za praćenje prava djece u Republici Hrvatskoj (početak: 2023.)
- Evaluacija različitih programskih intervencija UNICEF-a i partnera vezano uz osnaživanje i aktivno sudjelovanje mladih (početak: 2024.)
- Evaluacija cjelovitog programa suradnje (početak: 2025.)

za svako dijete

Hvala!